

Tweede rapportage effecten coronacrisis 2021

02-08-2022

4 Inkomen en armoede

Portefeuillehouder: M.A. Sikkes-van den Berg
Concerndirecteur: M. Pronk – Backer Dirks

4.1 Toename bijstand / gevolgen BUIG

De ontwikkeling van de bijstand volgt de ontwikkeling van de economie. Blijft het aantal banen en vacatures achter, dan zal de bijstand blijven groeien. Zeker als WW-uitkeringen aflopen of zzp'ers hun bedrijf niet kunnen voortzetten. Mensen die geen andere middelen van bestaan hebben, zullen dan een bijstandsuitkering aanvragen. Als de economie aantrekt, zal de instroom in de bijstand juist weer dalen en de uitstroom weer toenemen. De verwachting is dat het uitkeringsbestand gaat stijgen gezien de landelijke trend en door de nasleep van de Coronacrisis. Nu alle herstelmaatregelen zijn geëindigd zal de instroom van bijstandsgerechtigden naar verwachting toenemen.

4.2 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)

Voor 2021 is voor een totaalbedrag ad € 1.448.000 ontvangen van het ministerie van SZW voor deze regeling als zijnde voorschot voor Tozo 3, Tozo 4 en Tozo 5. Tot nu toe is aan bedrijfskapitaal € 219.000 verstrekt en aan levensonderhoud € 3.053.000. De totale uitgaven tot en met 1 oktober 2021 waren € 3.272.000. Voor zover nu bekend zal het rijk alle gemaakte kosten vergoeden. De afrekening vindt plaats op basis van de Sisa verantwoording. Per 1 oktober 2021 is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) stopgezet. Dit betekent dat met ingang van 1 oktober 2021 de bijstand aan zelfstandigen waar nodig uitsluitend nog wordt verstrekt op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz). Vanwege de aard van het Bbz wordt deze voor één kwartaal tijdelijk aangepast. Toch wordt per 1 oktober 2021 een verhoogde instroom in de bijstand voor zelfstandigen verwacht. De overgang naar het Bbz vraagt veel van de uitvoeringskracht van gemeenten door de verwachte hogere instroom. Om de overgang voor de uitvoering bij de gemeenten behapbaar te maken, en zelfstandig ondernemers die dat nodig hebben tijdig inkomensondersteuning te kunnen bieden, heeft het kabinet besloten het Bbz tijdelijk (gedurende het vierde kwartaal van 2021) te vereenvoudigen op drie punten:

- Het buiten toepassing laten van de vermogenstoets;
- Het mogelijk maken van het aanvragen van de Bbz-uitkering met terugwerkende kracht (max. twee maanden);
- Het vaststellen van het inkomen en de hoogte van de Bbz-uitkering per kalendermaand (in plaats van per boekjaar) en de directe verstrekking van de Bbz-uitkering om niet (en niet als voorlopige lening).

Vanaf 1 oktober 2021 komen de lasten van de eventuele verhoogde instroom Bbz-ers ten laste van de Participatie-wet. Vooralsnog schatten wij in dat deze kosten gedekt kunnen worden binnen de begroting. Met ingang van 1 januari 2022 zal het Bbz weer zonder wijzigingen worden uitgevoerd.

4.3 Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door Covid-19 te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. De regeling liep van 01 januari tot

1 oktober 2021. De uitgaven tot 1 oktober 2021 waren € 300.000. Bij de 1ste tranche is reeds € 90.000 beschikbaar gesteld door het Rijk. Bij de septembercirculaire zijn de bedragen voor de 2de tranche bekend gemaakt. Voor Diemen gaat dit om een bedrag van € 275.000. Bij de 4de kwartaalbrief is verzocht om de begroting bij te stellen met een bedrag van € 210.000.

4.4 Corona en de gevolgen voor de formatie

Uitvoeringskosten Tozo

Gemeenten krijgen per besluit op een aanvraag levensonderhoud vanuit de Tozo regeling van het Rijk een vergoeding van € 450 voor de uitvoeringskosten. Voor een besluit op een aanvraag lening bedrijfskapitaal vanuit deze regeling is dat bedrag € 800. Daarover hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en staatssecretaris van 't Wout van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) overeenstemming bereikt. De uitvoeringskosten zijn onderdeel van de specifieke uitkering. Het aantal besluiten op aanvragen wordt via de SiSa verantwoord.

De controle vergt en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden op de regeling veel van de bestaande formatie. Tot einde 2021 wordt 1 fte per team ingehuurd om de Tozo regelingen goed te kunnen afhandelen.

4.5 Extra middelen SW-bedrijven

Het kabinet heeft besloten om € 35 miljoen beschikbaar te stellen voor de periode 1 januari tot 1 juli 2021. Aangezien Sociale Werkvoorziening (SW)-bedrijven geen aanspraak kunnen maken op de Noodmaatregel Ondersteuning Werkgelegenheid (NOW), is in 2020 besloten tot een tegemoetkoming aan gemeenten voor de loonkosten van SW-personeel. Ook in 2021 is er naar verwachting nog sprake van omzetverlies bij SW-bedrijven als gevolg van de coronamaatregelen. Het bedrag zal bij de decembercirculaire 2021 worden toegevoegd aan het budget 2021 van de integratieuitkering Participatie. Daarnaast is een bedrag van € 10 miljoen gereserveerd voor een eventuele aanvullende tegemoetkoming voor de periode 1 juli tot 1 oktober 2021.

4.6 Aanvullend pakket impuls re-integratie bijstandsgerechtigden

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen beschikbaar voor de re integratie van bijstandsgerechtigden (€ 14,740 miljoen in 2022). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen gemeenten in 2022 een tijdelijke impuls voor re-integratie (€ 43,438 miljoen) die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig circa € 30.000 incidenteel. Indien het bestaande budget niet toereikend zal zijn, wordt dit bedrag bij een van de kwartaalbrieven over 2022 geclaimd.

4.7 Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 30 miljoen in 2022) en de bijzondere bijstand (€ 15 miljoen in 2022) beschikbaar. Gericht op het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met (dreigende) schulden- en armoedeproblematiek. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig circa € 63.000

incidenteel. Indien het bestaande budget niet toereikend zal zijn, wordt dit bedrag bij een van de kwartaalbrieven over 2022 geclaimd.

4.8 Kosten ingezette acties en maatregelen 2021

Omschrijving	Kosten
<i>Reeds eerder genoemde maatregelen uit eerste rapportage effecten coronacrisis</i>	
Toename bijstand / gevolgen BUIG	-
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)	€ -3.272.000
- vergoeding via Rijk	€ 3.272.000
Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)	€ -275.000
- vergoeding via Rijk	
Corona en de gevolgen voor de formatie	-
Gemeentelijke schuldenbeleid en bijzondere bijstand	€ -63.000
- vergoeding via Gemeentefonds	
<i>Nieuwe of gewijzigde maatregelen tweede rapportage effecten coronacrisis</i>	
Extra middelen SW-bedrijven	-
- vergoeding via Gemeentefonds	
Totaal	€ -315.000

